

SONet BOTNIA:n toimintasuunnitelma 2020 (päivitys), kohti vuotta 2021

SONet BOTNIA ja yhteiset painopisteet SONet BOTNIA:n alueella

Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA:n visiona on olla toimialueellaan Pohjanmaan maakunnissa monialainen verkostojen kokoaja ja yhteistyön rakentaja, moniosaaja ja vaikuttaja sosiaalisen ja hyvinvoinnin tutkimuksessa ja kehittämisessä. Toiminnan taustalla olevat arvot ovat avoimuus, asiakaslähtöisyys, luotettavuus, asiantuntijuus, edistyksellisyys ja tasa-arvoisuus.

SONet BOTNIA on sosiaalihuollon sisällön vahva asiantuntija ja osa olemassa olevaa ekosysteemiä sosiaalihuollon kehittämistyössä toimialueellaan. Väestöpohjaltaan SONet BOTNIA kattaa Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat, joiden yhteenlaskettu väestöpohja on noin 440 000 (väkiluku yhteensä 437 477 [31.12.2019]) asukasta: Etelä-Pohjanmaa 188 719, Keski-Pohjanmaa 68 189 ja Pohjanmaa 180 569 asukasta. Edellä mainittu väestöpohja takaa riittävän kestävä perustan sosiaalihuollon alueelliselle kehittämistoiminnalle ja mahdollistaa tarvittaessa myös pohjalaismaakuntien alueen keskinäisen yhteistyön. Tämän säilyttämiselle on yhä vahvat perustelunsa huolimatta uusista yhteistyöaluepohjaisista (Tays-alue, Länsi-Suomen alue ja Pohjois-Suomen yhteistyöalue) yhteistyön suunnista.

Sosiaalialalla tapahtuvien muutosten ennakointi, niihin vaikuttaminen palvelujärjestelmän, kansalaisten ja yhteisön tasolla sekä tutkimusperustainen sosiaalihuollon ja sosiaalityön kehittäminen edellyttävät vahvaa omaa tiedonmuodostusta. Tavoitteemme on edistää sosiaalialan osaamiskeskustoiminnalla pitkäjänteisen tutkimuksen ja kehittämisen edellytyksiä sekä turvata osaavan työvoiman saamista alueelle. Tiedonhallinta ja kirjaamisen laadun kehittäminen ovat perustana myös tutkimukselle ja kehittämiselle. Toimintasuunnitelmakaudella SONet BOTNIA osallistuu aktiivisesti valtakunnalliseen Kansa-koulu III-hankkeeseen, jolla lisätään sekä yksityisten että julkisten palvelutuottajien kirjaamisosaamista valtakunnallisesti ja tuetaan jo olemassa olevia kirjaamisvalmentajia työssään.

Alkaneen toimintasuunnitelmakauden aikana pitkäaikainen sosiaalialan osaamiskeskusverkoston ja SOSNet sosiaalityön yliopistoverkoston vaikuttamistoiminta tuottaa tulosta, kun sosiaalityö saa valtion tutkimusrahoituksen. Tämä on yhteinen mahdollisuus mm. yliopistoille, ammattikorkeakouluille ja sosiaalialan osaamiskeskuksille hakea ja tuottaa verkostoyhteistyössä tieteellisesti

korkeatasoista ja relevanttia sosiaalityön käytäntöä palvelevaa tutkimusta. Selvitystyyppisenä tiedontuotantona tarjoamme yhteistyössä Seinäjoen Ammattikorkeakoulun kanssa mahdollisuutta jatkaa Pohjalaismaakuntien hyvinvointibarometria. Hyvinvointibarometri on tuottanut kasautuvaa hyvinvointitietoa Pohjanmaan maakuntien alueen väestön hyvinvoinnin tilasta ja kehityssuunnista sekä hyvinvointipalvelujen tilasta ja kehityssuunnista jo vuodesta 2007 lähtien (Etelä-Pohjanmaalla vuodesta 2005 lähtien).

SONet BOTNIAn merkitystä toimialueensa sosiaalialan, sosiaalityön ja sosiaalihuollon asiantuntijana sekä roolia kehittämistyön koostajana ja koordinoijana pidetään tärkeänä. Kehitämme pohjalaismaakuntien alueella sosiaalialaa, vahvistamme tietoperustaisuutta ja sosiaalialan asiantuntijuutta hyvinvointia tukevassa päätöksenteossa ja käytännön toteutuksessa. Maakunnallisen ja ylimaakunnallisen toiminnan toteuttamisessa on tärkeää tunnistaa maakuntien väliset yhtäläisyydet ja erot sekä suhteuttaa resursseillamme toteutettavissa oleva panostus realistisesti toimintamme tavoitteisiin.

Vaikka kehittämissuunnittelijoiden työpanos kenties toteutuukin parhaiten maakunnallisesti, tarjoamme edelleen ylimaakunnallista yhteistyötä. Tämä korostuu erityisesti tiedontuotannossa, tiedon ja kokemusten vaihdossa sekä hankevalmisteluissa, mutta muissakin substansseissa - nyt myös digitaalisia kanavia hyödyntäen ns. kisakatsomo -toimintana sekä toteuttamissamme ja koordinoimissamme työpajoissa ja kehittäjäverkostoissa. Hyvän pohjan toiminnallemme antavat sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan lakisääteiset tehtävät.

Tulevan toimintasuunnitelmakautemme 2020-2021 isoja haasteita ovat Tulevaisuuden sote-keskuskehittämisen ja sote-rakenneuudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tukeminen. Toiminnassamme suuntaudumme myös tukemaan kansallista ja alueellista sosiaalihuollon kehittämistä osana tulevaisuuden sote-keskusohjelmaa. On tärkeää rakentaa sote-keskuksiin toimintamalli asiakastyön ja TKI-toiminnan saumattomalle yhteistyölle.

TKI-toimintojen integraatiopolussa etenemme nykyisten toimijoiden mm. sosiaalialan osaamiskeskusten, perusterveydenhuollon yksiköiden, sairaanhoitopiirien kehittämistoiminnan ja tietojohdamisen toiminnallisen yhteistyön ja luottamuksen syventämiseen. Vahvistamme myös monipuolista TKI-yhteistyötä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen sekä THL:n kanssa. Olennaisia uusia avauksia ovat yhteistyö Seinäjoen ammattikorkeakoulun living lab-toiminnan kanssa, jota SONet BOTNIAn vahvat työelämäverkostot tukevat. Yliopisto- ja ammattikorkeakouluyhteistyö sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa opetus- ja tutkimuslinikkatoiminnassa on

vakiintunutta toimintaa. TKI-toiminnan kokonaisuutta tulee kuitenkin vahvistaa uuden tiedon tuottamisessa ja hyödyntämisessä. Tarkoituksena on varmistaa peruspalvelujen jatkuva tutkimuspohjainen kehittyminen ja joustava kytkeytyminen erityispalvelujen tutkimukselliseen kehittämiseen.

SONet BOTNIA osaltaan luo uudenlaista yhteistyötä ja integraatiota tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja innovaatiotoiminnassa. Pohjoismainen erityistehtävämme käynnistää toimintasuunnitelmakaudella videokonsultaatiot kehittämistyön tueksi – tavoitteena on elävät pohjoismaiset yhteisverkostot kaikkien sosiaalialan osaamiskeskusten ja yhteistyökumppaneidemme käyttöön.

SONet BOTNIA:n vahvistaa toiminnassaan sosiaalityön ja sosiaalisen merkitystä sote-integraatitavoitteet huomioon ottaen. Osaamiskeskus rakentaa alueellaan eheää, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää sekä vaikuttavaa sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuutta. Myös sosiaalihuollon vaikuttavuuden ja mitattavuuden sekä indikaattorityön edistäminen SONet BOTNIA:n alueella jatkuu alkaneella toimintakaudella.

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiurun avauksissa sosiaalialan osaamiskeskusverkostolle painottuivat Lastensuojelutyön uudistamisen tuki ja sosiaalityö tulevaisuuden sote-keskuksissa. Sosiaali- ja terveysministeriön aloite sosiaalialan osaamiskeskusverkostolle lastensuojelun monialaisesta kehittämisestä viiden yhteistyöalueen valtionavustushankkeissa syventää lastensuojelun substanssialueen osaamista ja varmistaa mm. systemaattiseen yhteistoimintaan perustuvia ratkaisuja lastensuojelun, opetustoimen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen kesken. Myös jälkihuoltonuorten palvelujen parantamiseen investoidaan alueellamme voimavaroja.

Aikuissosiaalityön keskeisinä haasteina näyttäytyvät sosiaalityö Sote-keskuksissa, sosiaalisen raportoinnin, rakenteellisen ja digitaalisen sosiaalityön kehittäminen. Ikäihmisten palvelujen kehittämisverkostotoimintaa ja vammaispalvelujen osaamista vahvistetaan myös tällä toimintasuunnitelmakaudella.

Toimintasuunnitelmakauden SONet BOTNIA:n yhteiset tavoitteet tiivistettynä ovat:

- Sosiaalihuollon käytännönläheinen kehittäminen ja osaamisen uudistaminen
- Sosiaalihuollon alueellisen tiedontuotannon ja tiedonhallinnan kehittäminen
- TKI & O Sosiaalityön ja sote-integroidun tutkimuksen ja kehittämisen rakenteiden uudistaminen
- Digitaalisuuden hyödyntäminen sosiaalityön ja sosiaalipalvelujen kehittämisessä

- Pohjoismainen erityistehtävä

SONet BOTNIA:n toimintaa ohjaa johtoryhmän hyväksymä ajassa hyvin kestänyt strategia. SONet BOTNIA päivittää strategiaansa syksyllä 2020, kun uusi johtoryhmä vuosille 2020-2021 on aloittanut toimintansa. SONet BOTNIA:n viestintää ja tiedottamista osaamiskeskusalueella vahvistetaan mm. säännöllisesti verkossa toteutettavin ajankohtaistapaamisin.

Arto Rautajoki,
Kehitysjohtaja

SONet BOTNIA:n ETELÄ-POHJANMAAN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2021

Sosiaalialan kehittämistoiminnan lähtökohdat

Sosiaalialan osaamiskeskuksille (11 kpl) on laissa määritelty seuraavat tehtävät:

- kehittää ja välittää sosiaalialan osaamista ja asiantuntemusta
- kehittää peruspalveluja sekä erityisosaamista vaativia erityis- ja asiantuntijapalveluja
- turvata perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys
- toteuttaa tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoimintaa
- ylläpitää yhteistyötä alueellisten erityis- ja asiantuntijapalveluiden tuottamiseksi

Sosiaalialan osaamiskeskukset

- turvaavat tutkimustietoon, asiantuntijaosaamiseen ja lainsäädäntöön perustuvaa sosiaalialan kehittämistä
- kokoavat alueensa kuntia, tutkimuslaitoksia, koulutusorganisaatiota, järjestöjä ja muita tahoja yhteistyöhön alueellaan
- ovat lakisääteinen valtionavusteinen toimija, jota ministeriöt systemaattisesti käyttävät valmistellessaan/jalkauttaessaan koko maan kattavia uudistuksia

SONet BOTNIA osallistuu edelleen substanssikehittämisen ohella 2020-2021

- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten työn tukemiseen, ja siinä sosiaalialan ja sosiaalityön käytännönläheiseen osaamisen kehittämiseen verkostopohjaisen yhteiskehittämisen ja muiden toimintatapojen avulla
- Sosiaalityön ja sosiaalipalvelujen tutkimuksen ja kehittämisen sekä sote- ja monialaisesti yhteen toimivien TKI & O-rakenteiden vahvistamiseen
- Osallistumme digitaalisen sosiaalityön ja sosiaalipalvelujen kehittämiseen luomalla strategisia kumppanuuksia ja osallistumalla verkostojen kautta sisällölliseen kehitystyöhön

Toimintaa suunniteltaessa on tärkeää erotella, että osaamiskeskustoiminnassa on yhtäältä kyse paitsi kehittämishankkeista, mitä suuremmassa määrin myös muusta kehittämistyön tukemisesta ja edistämisestä. Tätä suunnataan kuntien/maakunnallisen kehittämisen tuen lisäksi myös yhä joltain osin ylimaakunnalliseen-, yhteistyöaluetasoiseen-, mutta osin osallistumme toki myös kansalliseen osaamiskeskusverkoston toimintaan.

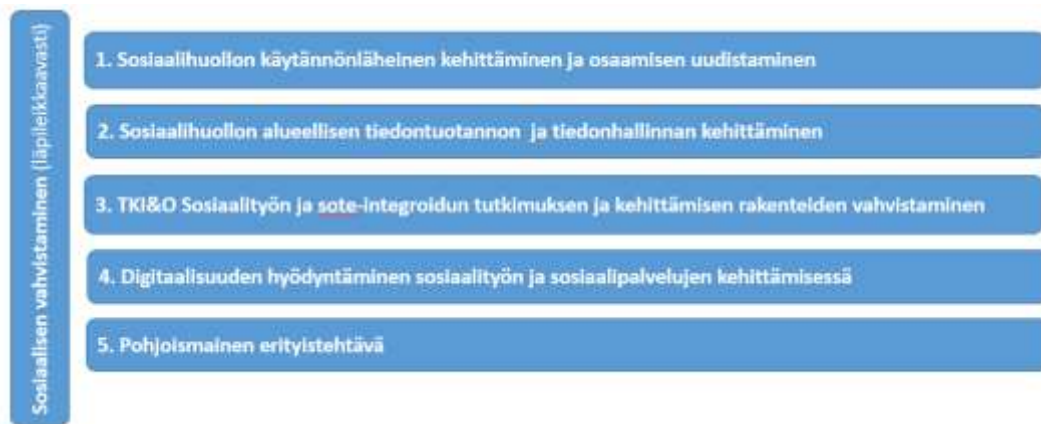
SONet BOTNIA toimii alueellaan kehittämistoiminnan edistämisen asiantuntijana, koordinoijana, arvioijana, fasilitaattorina, konsulttoijana, sisällön tuottajana (lausunnot yms.), erilaisten selvitysten ja kartoitusten tekijänä sekä tutkimuksellisen kehittämistoiminnan edistäjänä. Merkittäviä odotuksia, joita tulevaa toimintaamme on osoitettu ovat: sosiaalihuollon kehittämistyön tukeminen (paitsi uusien hankkeiden valmisteluun osallistuminen, myös erityisesti hankkeiden tulosten juurruttaminen), tiedontuotannon ja tietoperusteisuuden edistäminen (tiedontuotannossa myös kokemustieto ja sosiaalinen raportointi), sosiaalityön digitalisoinnin edistäminen, vaikuttavuuden arvioinnin käytäntöjen ja välineiden kehittäminen, yhteistyö yhdistysten ja 3. sektorin kanssa (huomioiden yhteiskehittäjäyys ja kokemusasiantuntijuus), sosiaalityön sisäisen ja ulospäin suuntautuvan integraation edistäminen sekä sosiaalisen näkyväksi tekeminen kaikessa toiminnassamme. SONet BOTNIA:n tehtävänä on toimia paitsi tiedottajana ja vaikuttajana, myös monitoimijaisen kentän haastajana.

Huomiona: SONet BOTNIA:n Etelä-Pohjanmaan toimintaympäristö on muuttunut 17.3.2020 lähtien. Tämä liittyy korona pandemiasta (COVID-19) johtuviin, myös Suomea koskeviin poikkeusoloihin. Suomen hallitus ja presidentin yhteistoiminnan tuloksena Suomeen asetettiin 16.3.2020 poikkeusolot. Valmiuslaki astui voimaan 17.3.2020, jonka tarkoituksena on hidastaa koronavirustartuntojen leviämistä sekä suojella riskiryhmiä. Hallituksen linjaamat toimenpiteet on saatettu voimaan valmiuslain, tartuntatautilain sekä muun lainsäädännön mukaisesti. Tätä kirjoittaessa mahdollisesti valmiuslain päättymisen todellisesta ajankohdasta ei ole vielä tietoa. Konkreettisesti tämä on vaikuttanut siihen, että hallinnoijan (SeAMK) toimesta 17.3.2020 lähtien on määrätty etätyöhön ja kaikki aikaisemmin keväälle 2020 sovitut ja suunnitellut lähikontaktilla tapahtuvat verkostotapaamiset on jouduttu perumaan/siirtämään tai toteuttamaan muulla tavoin.

SONet BOTNIA:n Etelä-Pohjanmaan toimintasuunnitelmaa 2020-2021 on rakennettu alkuvuodesta yhdessä vakinaisen kehittämissuunnittelijan ja määräaikaisen kehittämissuunnittelijan yhteistuotoksena. Tuolloin ei ollut tiedossa vielä yhteiskuntaamme kokonaisvaltaisesti vaikuttavaa COVID-19 poikkeustilaa. Nyt esitettävä toimintasuunnitelma on päivitetty valmiuslain muutoksiin.

Seuraavaksi esitetään konkreettisia toimenpiteitä toimintasuunnitelman sisällöiksi. Osa tulee kansallisista toimintaohjelmista, mutta olemme liittäneet mukaan myös alueen näkemyksiä erityisesti tarvittavan substanssikehittämisen tuesta. Verkostotoiminta taas koordinoituu osin SONet BOTNIA:n omana tuotantona, jonka lisäksi toimimme sosiaalihuollon asiantuntijoina muissa verkostoissa.

Tarkennetut toimintasuunnitelman tavoitteet ovat alla olevassa kuvassa:

KUVA 1. SONet BOTNIA:n toimintasuunnitelman 2020-2021 tavoitteet.

Sosiaalisen vahvistaminen läpileikkaavasti

Sosiaalisen ja sosiaalityön näkökulman vahvistaminen maakunnallisessa /maakuntia laajempien alueiden monialaisissa ja monitoimijaisissa yhteistyössä ja integraatiossa sekä sosiaalityön ja sosiaalihuollon keskinäisessä integraatiossa. Soten jälkeisessä ajassa on tilaa ja tilausta analysoiduille skenaarioille sosiaalialan kehittämisestä yhteistyön suunnista riippumatta.

SONet BOTNIA toimii sekä koordinoijan/fasilitoijan roolissa, että asiantuntijajäsenenä kehitysjohtajan ja kehittämissuunnittelijan sekä sen hetkisten hanketyöntekijöiden kanssa. Työtä tehdään osaamiskeskuksen omana työnä ja /tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, jolloin kumppanuudet haetaan tilanteen mukaan.

Toimenpiteet ja toteuttaminen Etelä-Pohjanmaalla:

- Työkokoukset, verkostot
- Erilaiset asiantuntijatehtävät ohjausryhmissä ja muissa verkostoissa.
- Yhteistyö vahvistaminen perusterveydenhuollon ja terveyden edistämisen yksikkö Aksilan kanssa
- Vaikuttamistoiminta (mm. viestintä, Oske-johtajien kautta tapahtuva vaikuttamistoiminta, kannanotot ja lausunnot- tiedottaminen)
- Selvitykset
- Hankkeiden kautta tapahtuva sosiaalisen vahvistaminen, esim. kehittämishankkeiden suunnittelu, arviointi, kehittämishankkeiden juurruttamisen tukeminen, muun kehittämistyön ja kehittäjäyhteistyön tukeminen

1. Sosiaalihuollon käytännönläheinen kehittäminen ja osaamisen uudistaminen

- Painopisteinä olevien substanssialueiden kehittäminen sosiaalipalvelujen sisäisen integraation parantamisen näkökulmasta. Palvelualueina ovat työikäisten,

lapsiperheiden, lastensuojelun, perheoikeudellisten, vammaispalveluiden ja iäkkäiden palvelut. Toteuttamisessa huomioidaan COVID-19.

- Edistetään edelleen painopisteinä olevien substanssialueiden kehittämistä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten työn tukemiseen, ja siinä sosiaalialan ja sosiaalityön osaamisen kehittämiseen verkostotoiminnan ja muiden valittujen toimenpiteiden avulla.
- Tuetaan sektorikohtaisuuden sijaan erityisesti sosiaalipalvelujen sisäisen integraation näkökulmaa ja kehitettyjen toimintamallien juurruttamista ”kokonaisvaltaisemmin” sosiaalialan käytännön työarkeen. Sisältöjä tarkennetaan valtakunnallisen kehittämistyön linjojen mukaisesti sisältöjen selvityksessä.

Toimenpiteet ja toteuttaminen Etelä-Pohjanmaalla

- Tarjotaan ns. teemallisen kehittämisen kautta eri kohderyhmille yhteisiä sosiaalityön sisältöjä yhdistäviä foorumeita, esim. mm. asiakastyön vaikuttavuuden ja rakenteellisen työskentelytavan turvaamiseksi työpajat ja tilaisuudet, mm. SOSDigi, ARVOA-mittari ym.
- Jatketaan edelleen sekä alueella että kansallisesti kehitettyjen sisältöjen- ja prosessien toimeenpanon tukemista mm. tarvittaessa LAPE jatkotyön tukeminen sekä ProSos jalkauttaminen.
- Osallistutaan Valtionavustushankkeiden hankehakemusten kommentointiin sekä mahdollisesti toimeenpanoon. Myös osaamiskeskuksille osoitettujen valtionavustushakujen ja toteuttamisen maakunnallinen koordinoituvastuu on SONet BOTNIALla.
- Seurataan kansallisen OT-kehittämisen kokonaisuutta
- Osallistutaan paljon palveluja tarvitsevien ja käyttävien asiakkaiden elämäntilanteita edistävien jo kehitettyjen toimenpiteiden jalkauttamisen tukemiseen ja tarvittaessa myös strategiatason työskentelyyn sekä uusien kehittämistyön sisältöjen suunnitteluun; mm. sosiaalihuollon kehittämisohjelman painopistealueiden suunnitteluun, esim. AVAIN mittari –työskentely.
- Jatketaan verkostojen fasilitointia ja tukemista (sekä SBn koordinoimat, että muut verkostot). SONet BOTNIA tuo verkostoihin kansallista tietoa tutkimuksen, strategioiden ja laadun näkökulmasta. Alkuvuoden aikana toteutettavaksi suunniteltuja verkostoja on jouduttu siirtämään ja toimintaa on muokattu COVID-19 tarpeisiin. Verkostoja on toteutettu Skypen ja Teamsin avulla.
- Uutena toimintamuotoina pilotoidaan keväällä 2020 sosiaalialan ajankohtaiskatsauksia diginä Etelä-Pohjanmaalla keväällä 2020 ja syksyllä koko SONet BOTNIA:n alueelle.
- Mahdollinen sosiaaliasiamiestoiminnan sekä ketjulähettilätoiminnan suunnittelutyön käynnistäminen vahvistaen sosiaalihuoltoa yhdessä Aksilan kanssa. Pyritään huomiomaan myös gerontologisen sosiaalityön vahvistamista.

2. Sosiaalihuollon alueellisen tiedontuotannon ja tiedonhallinnan kehittäminen

- Jatkamme toiminnassamme tutkimusperustaisen kehittämistoiminnan mahdollisuuksien avaamista eri alueellisten ja kansallisten toimijoiden voimavaroja yhteen sovittamalla ml. sosiaalialan osaamiskeskusverkosto.
- Hyödynnämme monitieteistä tutkimustietoa, olemme aktiivinen toimija tutkimusverkostoissa ja osallistumme tutkimustiedon tuottamiseen myös itse.
- Sosiaalihuollon tiedonkeruun käytäntöjen alueellisen uudistamisen tukeminen (yhdysspinnat THL:n kansallinen kehittäminen, Kansa-koulu III-hanke ja rakennerahahanke).
- Sosiaalityön VTR-rahoituksen puolesta vaikuttaminen ja käyttöön oton tukeminen.
- Sosiaalityön sekä sosiaalipalvelujen käytäntötutkimuksen verkostopohjaisen yhteistyön mahdollisuuksien avaaminen Etelä-Pohjanmaalla (valtakunnallisissa ja/tai alueellisissa yhteistyöverkostoissa).
- Fokuksena on tukea tiedontuotantoa erityisesti vastaamaan tiedolla johtamisen tarpeisiin.

Toimenpiteet ja toteuttaminen Etelä-Pohjanmaalla

- Systemaattinen sosiaalialan tiedonhallinnan ja tietojohdamisen kehittämisen tukeminen sekä tietoperustaisen johtamisen edistäminen, mm. alkuvuodesta toteutettu selvitys sosiaalihuollon tietotarpeista ja sosiaalityön resursseista, hankkeista saatujen materiaalien hyödyntäminen eri yhteyksissä, tutkimukselliset iltapäivät ja teemalliset työpajat sekä osaamiskeskusten rakenteellisen sosiaalityön mallien mahdollinen hyödyntäminen
- Mahdollinen sosiaaliasiamiestoiminnan käynnistäminen ja toiminnasta saatavat raportit
- Mukana kansallisessa ja/tai YTA-alueen kehittämistyössä: mm. sosiaalisen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn mittarit esim. Avain, Suuntima –kehittämistyö
- Muu tutkimustoiminta, kartoitukset ja selvitykset, mm. mahdollinen Pohjolaismakuntien hyvinvointibarometrin suunnittelutyöhön osallistuminen, yhteistyö SeAMKin kanssa.

3. TKI&O Sosiaalityön ja sote-integroidun tutkimuksen ja kehittämisen rakenteiden vahvistaminen

- Sosiaalityön yliopistollisen koulutuksen, tutkimuksellisen kehittämistoiminnan ja osaamiskeskittymien turvaaminen sekä TKI-rakenteen kehittäminen ja yhteistyö myös sosiaalialan osaamiskeskusten ja ammattikorkeakoulujen kanssa.

- Tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan sisältöjen, verkostojen ja yhteistyön tarkentaminen ja rakentaminen maakunnissa/SONet BOTNIAn alueella/laajemmalla yhteistyöalueella (ml. OT).
- Tavoitteenamme on tukea sosiaalityön ja sosiaalitieteellisen tutkimustiedon hyödyntämistä käytännön työtä ja toimijoita palvelevasti. Jo nyt yhteistyökumppaneitamme ovat alueen yliopistot, korkeakoulut sekä sosiaalityön opetus- ja tutkimusklinikkatoimijat - jatkossa myös mahdollisesti tulevat laajemmat alueelliset osaamiskeskittymät.
- Edistämme mm. verkostoissamme yhteistyössä muiden alueellisen tutkimuspohjaisen tiedontuotannon, tutkimuksen, kehittämisen, opettamisen ja innovoinnin parissa toimivien TKI -yhteistyöorganisaatioiden kanssa
- Kokonaisuudessa huomioimme tarvittaessa yhteyden eri kehittämishankkeisiin, esim. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus- sekä Rakenneuudistus-, Kansa-koulu- ym. hankkeet

Toimenpiteet ja toteuttaminen Etelä-Pohjanmaalla

- Mukana YTA-alueen TKI&O-toiminnan suunnittelutyössä (alkuvuosi 2020) sekä tieteellisen tutkimustoiminnan infran suunnitteluun osallistuminen
- SOSVTR: osaamiskeskusjohdon kanssa sopima toteutus, mm. lausunnot
- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman toimintatavan hahmottaminen ja valmistelun aloittaminen
- Kuntien sosiaalialan alueellisen tiedontuotannon vahvistaminen ja tutkimusperustaisen toimintatavan tukeminen, mm. käytäntötutkimustieto-työpajat, teemalliset seminaarisarjat esim. rakenteellinen sosiaalityö
- Muu kehittämistyön tuki tarpeen mukaan: kehittäjäverkostojen ja työryhmien koordinointi, kuntien kehittämistyön toimeenpanon tukeminen, erilaiset fasilitointi-, arviointi- ja muut TKI toimintaan liittyvät tehtävät ja jäsenyydet erilaisissa yhteistyöverkostoissa

4. Digitaalisuuden hyödyntäminen sosiaalityön ja sosiaalipalvelujen kehittämisessä

- Sosiaalihuollon palvelujen digitalisoinnin osaamisen turvaaminen: osallistumme digitaalisen sosiaalityön ja sosiaalipalvelujen kehittämiseen luomalla strategisia kumppanuuksia ja osallistumalla verkostojen kautta sisällölliseen kehitystyöhön.

Toimenpiteet ja toteuttaminen Etelä-Pohjanmaalla

- Kansa koulusta Kansakoulu III jatkumo: kehittämistyön toimeenpanon tukeminen, uuden hankesuunnitelman kokoaminen osaamiskeskusverkostossa; tiedonvälitystä, tiedonhallinnan ja tietojohdamisen kansallisten strategioiden ja

suositusten jalkauttamiseksi, kansalliseen kehittämistyöhön osallistuminen sekä muu mahdollinen kirjaamiseen liittyen

- e-sote ja SBn sotedigitilaisuudet/seminaarisarjat: maakunnan verkostot osin siirtyneet poikkeustilan vuoksi Teamsin tai Skypen pidettäväksi, mahdolliset ylimaakunnalliset verkostot ja tilaisuudet (mm. ARVOA), sosiaalialan ajankohtaiskatsaukset ammattilaisille
- Osallistuminen asiantuntijaverkostoihin: TKI&O, tiedolla johtaminen ja palveluketjuverkosto

5. Pohjoismainen erityistehtävä

- Sosiaalialan osaamiskeskusjohto määrittelee Pohjoismaisen erityistehtävän sisällön vuosittain. Nyt tänä vuonna tämä täsmentäminen on 7.5.2020.
- Pohjoismaisen erityistehtävän tilannekatsaus alueelliselle ohjausryhmälle 2020.

SONet BOTNIAn KESKI-POHJANMAAN ALUEELLINEN TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2020 - 2021

Sosiaalialan osaamiskeskuksien laissa määritellyt tehtävät ovat

- kehittää ja välittää sosiaalialan osaamista ja asiantuntemusta
- kehittää peruspalveluja sekä erityisosaamista vaativia erityis- ja asiantuntijapalveluja
- turvata perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys
- toteuttaa tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoimintaa
- ylläpitää yhteistyötä alueellisten erityis- ja asiantuntijapalveluiden tuottamiseksi

Sosiaalialan osaamiskeskukset

- turvaavat tutkimustietoon, asiantuntijaosaamiseen ja lainsäädäntöön perustuvaa sosiaalialan kehittämistä
- kokoavat alueensa kuntia, tutkimuslaitoksia, koulutusorganisaatiota, järjestöjä ja muita tahoja yhteistyöhön alueellaan
- ovat lakisääteinen valtionavusteinen toimija, jota ministeriöt systemaattisesti käyttävät valmistellessaan/jalkauttaessaan koko maan kattavia uudistuksia

SONet BOTNIA:n yhteiset painopisteet koko SONet BOTNIA:n alueella

SONet BOTNIA:n visio on olla toimialueellaan Pohjanmaan maakunnissa monialainen verkostojen kokoaja ja yhteistyön rakentaja, moniosaaja ja vaikuttaja sosiaalisen ja hyvinvoinnin tutkimuksessa ja kehittämisessä. Taustalla olevat arvot ovat *avoimuus, asiakaslähtöisyys, luotettavuus, asiantuntijuus, edistyskykyisyys ja tasa-arvoisuus*.

SONet BOTNIA:n kehittämissä päivässä keuhäällä 2019 työstettiin yhdessä toimintasuunnitelman sisällöt, kehittämistarpeet ja lähiajan työskentelyä ohjaavat ajurit huomioitavaksi 2019- 2020 toiminnassa yhteisenä työnä alueellisten ja osin myös valtakunnallisten toimijoiden kanssa sekä strategisesti että toimeenpanossa:

- sosiaalityön/sosiaalisen merkityksen vahvistaminen nyt ja tulevaisuudessa (ml. sosiaalityön integraatio)
- tietotuotanto & palvelujärjestelmän ajankohtaisiin tietotarpeisiin vastaaminen
- tutkimuksellisen kehittämistoiminnan ja arvioinnin sisältöjen tukeminen ja vahvistaminen
- sosiaalihuollon vaikuttavuuden ja mitattavuuden edistäminen, indikaattorityön vahvistaminen
- integraation edistäminen maakunnassa ja organisaatorakenteissa yli maakuntien
- vahvan pysyvän ja monialaisen TKKI -rakenteen muodostaminen
- monialaisuuden varmistaminen eri hallintokuntien, palvelun tuottajien ja alueiden yhteistyön edistämiseksi
- julkisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyön vahvistaminen
- asiakkaan osallisuuden ja valinnanvapauden edistäminen (ml. järjestöyhteistyö)
- toimintakulttuurin muutoksen tukeminen
- lähimaakuntien, yhteistyöalueiden ja valtakunnallisten tarpeiden huomiointi toiminnassa mm. sopimussyhteistyöllä
- pohjoismainen erityistehtävä

SONet BOTNIA osallistuu edelleen substanssikehittämisen ohella 2020–2021

- sote-tutkimuksen ja kehittämisen rakenteiden vahvistamiseen
- sosiaalihuollon digitaalisten palvelujen edistämiseen

Toimintamme tukee sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten työtä, ja siinä sosiaalialan ja sosiaalityön osaamisen kehittämistä verkostotoiminnan ja muiden valittujen toimenpiteiden avulla.

SONet BOTNIA:n yhteiset sisällölliset painopisteet ja maakuntakohtaiset toimenpiteet toimintasuunnitelmassa vuosille 2020-2021 ovat:

1. Sosiaalialan käytännön läheinen kehittäminen ja integroituvat palvelut

Painopisteinä olevien substanssialueiden kehittäminen sosiaalipalvelujen sisäisen integraation parantamisen näkökulmasta. Palvelualueina aikuissosiaalityö, lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut ml. lastensuojelu, vammaispalvelut sekä ikäihmisten palvelut. Lisäksi SONet BOTNIA osallistuu paljon palveluja tarvitsevien ja käyttävien monipalveluasiakkaiden palveluketjun kehittämishankkeiden suunnitteluun ja toteutuksen tukemiseen.

Toimenpiteet ja toteuttaminen Keski-Pohjanmaalla:

- *Sosiaalihuollon kehittämisohjelma osana sote-keskusohjelmaa - suunnitelman toteutuksen tukeminen*
- *Soite 2.0 sote-keskus –hankkeen toimeenpanon tuki*
- *Maakunnallistuva aikuissosiaalityö –verkostoon osallistuminen*
- *Järjestetään kolmen maakunnan yhteisiä teemasarjoja esim.*
 - *Lasten ja perheiden palveluista, vanhustyöstä, vammaispalveluista*
 - *Yhteisiä SONet BOTNIA:n maakunnille ja/tai muille maakunnille sen mukaan, minkä alueiden hyviin käytäntöihin halutaan tutustua.*
- *OT-keskustoiminnan valmisteluun osallistuminen ja K-P:n alueen näkökulmien vieminen siihen*
- *ENTER – Eteenpäin elämässä! – ESR –hankkeen toteutuksen tuki*
- *TASOS – Taloudellinen toimintakyky ja osallisuus (ESR, hallinnoi KYC) – hanketuki ja yhteistyö*
- *Monialaisen lastensuojelun kehittämishanke –yhteistyöhön osallistuminen*

2. Sosiaalihuollon alueellisen tiedontuotannon ja tiedonhallinnan kehittäminen

- *Sote- TKIO – suunnitelman valmistelu edellisen maku-sote- TKIO – alkukartoituksen pohjalta; mahdollisesti osana Soite 2.0 Rakennemuutos - hanketta*

3. TKIO- Sosiaalityön ja sote-integroidun tutkimuksen ja kehittämisen rakenteiden vahvistaminen

- *Keski-Pohjanmaan sote-kehittämisen TKIO –rakenteen ja toiminnan valmisteluun osallistuminen; mahdollisesti osana Soite 2.0 Rakenneuudistus –hanketta*

4. Sosiaalialan ja monialaisen tiedonhallinnan ja tietojohdamisen edistäminen –sekä digitaalisuuden hyödyntäminen sosiaalipalvelujen kehittämisessä –

- alueellisen tiedon tuottajana ja analysoijana, tutkimustiedon viemistä käytäntöön ja käytännöstä nousevien tutkimus-/kehittämisideoiden välittämistä tutkijoille, tutkitun tiedon välittämistä koulutuksen ja käytännön vuoropuheluun, sosiaalihuollon/sosiaalialan tiedontuojan rooli keskusteluihin
- *Kansa koulu III -hankkeen toteutuksen tuki*
- *Maakunnan kirjaamisvalmentajien verkostotapaamisten järjestäminen vähintään 2 x v*
- *Kanta-liittymisen valmistelusta tiedonvälitystä ja kehittämisen tukea*
- *Digitalisaatio ja tiedonhallinta sosiaalihuollossa –teeman tiedonvälitystä*

5. Pohjoismainen erityistehtävä

- *Valtakunnallisen toimintasuunnitelman toimenpiteiden tiedottaminen Keski-Pohjanmaalla. Uusien kehittämisideoiden benchmarking kehittämisideoista TKI-rakenteeseen ja sisältöihin.*
- *Pienet pohjalaiset päihdepäivät marraskuussa 2020 Kokkolassa – tapahtuman valmisteluun osallistuminen ja tanskalaisen asiantuntijan vierailun järjestäminen*

6. Osaamiskeskustoiminnan rahoituksen turvaaminen lähivuodeksi ja pysyviin rakenteisiin

Osaamiskeskusjohtajan tehtäväaluetta.

SONet BOTNIA:n POHJANMAAN TOIMINTASUUNNITELMAN TÄSMENNYKSET VUODELLE 2020

Uusi hallitusohjelman määrittelee ja suuntaa sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistä ja sen myötä avautuneen myös useita hankerahoitushakuja sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseksi. Näitä ovat Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus-ohjelma,

rakenneuudistus, substanssikohtaiset hankehaut sekä uutena valtion tutkimusrahoitus (VTR) sosiaalityöhön nelivuotiskauden ajan. Pohjanmaalla valmistellaan Vaasan sairaanhoitopiirivetoisesti Sosiaali- ja terveydenhuollon hyvinvointikuntayhtymää ja samanaikaisesti hankkeita STMn rahoittamiin sote-keskus- ja rakenneuudistushakuihin, joita tuemme toiminnassamme. Teemme yhteistyötä alueellisten ja osin myös valtakunnallisten toimijoiden kanssa sekä strategisesti että toimeenpanossa.

Toimintakauden 2019-2020 toimintasuunnitelmaa on tarkennettu vuoden 2020 ajalta painopistealeittain seuraavasti:

1. Sosiaalisen esillä pitäminen maakunta- ja sote-uudistuksessa ja kehitettäessä integroituvia palveluita kunta-, maakunta- ja yhteistyöaluetasolla

Sosiaalisen esillä pitäminen ja vaikuttamistyö toteutuvat toiminnassamme läpileikkaavasti kaikilla painopistealueillamme. Jatkamme edelleen vaikuttamistyötä sosiaalihuollon asioiden edistämiseksi ja merkityksen vahvistamiseksi sekä sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaedellytysten varmistamiseksi alueellamme ja sosiaalialan osaamiskeskusverkoston kautta myös valtakunnan tasolla. Tiedottamisen tärkeys korostuu toiminnassamme ja kehitämme tiedottamistapojemme etä-osallistumismahdollisuuden avulla. Tuemme sote-keskus- ja rakenneuudistus-hankkeiden valmistelua sosiaalihuollon sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön kehittämiseksi palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta yhteistyössä FSKCn kanssa. Monialainen yhteistyö ajan trendinä tarkoittaa toiminnassamme eri hallintokuntien, palvelun tuottajien ja alueiden yhteistyön edistämistä

2. Sosiaalihuollon käytännönläheinen kehittäminen ja osaamisen uudistaminen

Tuemme alan ammattilaisten työtä ja osaamista substanssikohtaisten verkostotapaamisten, teemailta- päivien ja työpajojen avulla sekä mahdollisten hankkeiden avulla. Toteutamme tätä osin jalkautumalla kuntiin ja järjestämällä mahdollisuuden etäosallistumiseen. Työskentelyyn sisältyy yhteiskehittämisen sekä käytännön työn ja tutkimuksen yhdistämisen mahdollisuus sekä asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen. Tuemme työntekijöiden osallistumista valtakunnallisiin verkostoihin ja siten ajankohtaistiedon välittymistä alueellemme, uusien käytäntöjen juurruttamista ja tiivistämme yhteistyötä terveydenhuollon sosiaalityön kanssa.

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityötä vahvistetaan juurruttamalla PRO-SOS-hankkeen tuotoksia kunnissa ja tiedottamalla niistä korkeakouluillemme. Pohjanmaalla valittuja sisältöjä ovat palvelutarpeen arviointi, taloussosiaalityö, rakenteellinen sosiaalityö sekä matalan kynnyksen sosiaalityö. Kaksikielinen taloussosiaalityön työpajasarja toteutetaan yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskuksen kanssa. Osallistumme valtakunnalliseen aikuissosiaalityön verkostoon /Kuntaliitto ja täydennämme Pohjanmaan kuntien edustusta tässä verkostossa.

Em. taloussosiaalityön työpajasarjan tarkoituksena on kehittää taloudellista toimintakykyä vahvistavaa toimintaorientaatiota käsittelemällä taloussosiaalityön keskeisiä teemoja ja haasteita asiakkaiden ja perheiden parissa. Työpajojen tavoitteet sovitaan ryhmäkohtaisesti. Lähtökohtana on yhteisöllinen ja asiakaslähtöinen työote ja työpajan aiheet voivat vaihdella: esim. tuotetaan ajankohtaista tietoa taloudellisen ja sosiaalityön hyvinvoinnin kysymyksistä alueella, tutustutaan konkreettisiin uusiin innovatiivisiin työmenetelmiin tai monitoimijaisen verkoston kokoamiseen taloussosiaalityön työskentelyn ympärille. Ryhmätapaamisissa käsitelty tieto viedään työn käytäntöön. Työpajoihin osallistuu myös asiakasjäseniä tai kokemusasiantuntijoita mahdollisuuksien mukaan.

Vammaispalvelut:

Suunnitellaan vammaispalveluiden ajankohtaisasioita koskeva tilaisuus yhteistyössä Pohjanmaan vammaistyön verkoston ja järjestöjen sekä THL:n kanssa. Osallistumme valtakunnalliseen vammaisverkostoon, jossa käsitellään vammaispalvelujen ajankohtaisasioita ja tiedotamme sen toiminnasta omalle alueellemme.

Lastensuojelu:

Valmistelemme monialaisen lastensuojeluhankkeen STM:n ohjeiden mukaisesti yhteistyössä kuntien, muiden tarvittavien toimijoiden, Länsi-Suomen yhteistyöalueen ja sosiaalialan osaamiskeskusverkoston kanssa.

Teema-iltapäivät tukevat sosiaalityön vaikuttavien työkäytäntöjen omaksumista. Jatkamme teemailtapäiviämme käytännönläheisestä vaikuttavuudesta, toimintakykymittareista palvelutarpeen arvioinnin osana (lastensuojelu, vammaispalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut) ja digitalisten palveluiden mahdollisuuksista osin yhdessä tiedontuotannon kehittämisen kanssa (esim. SOSDigi- ja ARVOA ja AVAIN –toimintakykymittarit).

Ohjausryhmäedustukset

Osallistumme seuraavien hankkeiden ohjausryhmään ja teemme yhteistyötä niiden kanssa: Järjestö 2.0-hanke, Pohjanmaan kokemusaisantuntijahanke/Pohjanmaan sosiaalipsykiatrinen yhdistys sekä Pohjanmaan ja Soiten alueen yhteinen Syty-ohjausryhmä.

3. Sosiaalihuollon alueellisen tiedontuotannon vahvistaminen ja tiedonhallinnan kehittäminen

- Tuemme toimintakulttuurin muutosta (tietoperustaisuus, tietojohdaminen) ja huomioimme siinä lähimaakuntien, yhteistyöalueiden sekä valtakunnalliset tarpeet ja yhteistyön. Turvaamme tätä kehittämistä mm. sopimusyhteistyöllä.
- Edistämme sosiaalihuollon vaikuttavuuden ja mitattavuuden sekä indikaattorityön tuntemusta ja keinoja niiden toteuttamisessa
- Vahvistamme rakenteellista sosiaalityötä ja sen keinojen löytämistä tiedontuotannossa, sosiaalityön kautta vaikuttamisessa ja oman työn tutkimisessa. Pojustamme sosiaalisen raportoinnin käyttöönottoa sosiaalityön kautta havaittavista ilmiöistä kunnissamme. Osaamiskeskusten työntekijöiden valtakunnallinen verkosto tukee tätä ja tähän liittyvän tiedontuotannon kehittämistä.
- Yhteistyö asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyen Vaasan keskussairaalan kanssa No Harm- Centerin verkostossa ja tuomme siihen tässä vaiheessa sosiaalihuollon näkökulmaa sosiaali- ja terveydenhuollon esillä oleviin yhteistyöprosesseihin asiakasturvallisuuden kehittämiseksi ja tiedontuotantoon. Tuemme sosiaalihuollon näkökulmaa välittäen asiakasturvallisuuteen liittyviä opinnäytetyön aiheita korkeakouluillemme tiedontuotannon alkuun saamiseksi. Potilas- ja asiakasturvallisuuteen liittyy myös jatkossa mahdollisuus rakenteelliseen sosiaalityön näkökulmaan.
- Toteutamme edelleen kehittämisarviointeja hankkeiden ja alueemme tarpeiden mukaisesti ja edistämme tutkimuksellisen kehittämistoiminnan toteuttamista ja kytkeytymistä toimintoihimme.
- Tuemme edelleen Kanta-käyttöönottoa ja asiakastiedon määrämuotoista kirjaamista ja uudenlaisen toimintakulttuurin syntymistä puolivuotisen kehittämissuunnittelijan työpanoksen avulla. Tänä aikana osaamiskeskukset valmistelevat Kansa-koulu-hankkeen edelleen kehittämiseksi yhteistyöhankeen

- Valmistelemme hankkeen sosiaalityön valtion tutkimusrahoitusauksessa sosiaalialan osaamiskeskusten yhteistyönä sosiaalityön yhteistyössä kuntatoimijoidemme ja korkeakoulujemme kanssa
- Toteutamme selvityksen Pohjanmaan kuntien sosiaalityöntekijä- ja sosionomitilanteesta
- Jatkamme yhteistyötä Region Västerbotten kanssa benchmarkkaamalla heidän käytäntöjään työmenetelmien ja –käytäntöjen juurruttamisesta.
- Pohjanmaan sosiaali- ja perusturvajohtajien sekä lähiesimiesten kokoukset kehittämisen ja tiedontuotannon näkökulmasta

4. Alueelliset rakenteet tietotuotannolle ja kehittämiselle TKI

Tuemme aktiivisesti vahvan pysyvän ja monialaisen TKI –rakenteen muodostamista

- Jatkamme alueemme korkeakoulujemme kanssa TKI-toiminnan sisällöllisen ja toiminnallisen yhteistyön suunnittelua TKI-kartoituksen pohjalta. Huomioimme TKI-selvityksen tuomat mahdollisuudet toteuttaa yhteistyötä käytännön työn, korkeakoulujen tutkimuksen ja muun tiedontuotannon kehittämiseksi sosiaalihuollon ja sosiaalityön tietoon perustuvan kehittämisen eteenpäinviemiseksi. Samanaikaisesti olemme aktiivisia Länsi-Suomen alueen yhteistyöverkoston vahvistamisessa. Tämä voi tapahtua yhteisten kehittämisteemojen tai hankeyhteistyön kautta alueellemme tärkeissä sosiaalihuollon ja -työn sisällöissä, kehittämisessä ja tutkimusyhteistyössä.
- Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymän valmistelun yhteydessä osallistumme keskusteluun paikastamme ja yhteistyöstä Pohjanmaan TKI-rakenteessa ja tuemme TKI-rakenteen vaihtoehtojen ja sisältöjen hahmottamista esim. (opetussosiaalikeskus, käytäntötutkimuksen professuuri).
- Yhteistyö asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyen Vaasan keskussairaalan asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen No Harm- centerin verkostossa
- Hyödynnetään ja tehdään tutuksi STMn TKI-toimintaa koskevien viimeaikaisten raporttien sisältöä

5. Digitaalisuuden hyödyntäminen sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden kehittämisessä

- Digitaalisen sosiaalityön kokeiluihin ja palvelujen mahdollisuuksiin ja keinoihin tutustuminen kuntien kanssa yhteistyössä korkeakoulujen, maakuntasoten, järjestöjen ja yritysten kanssa
- osaamiskeskukset tukevat digitaalisuuden mahdollistamien uusien toimintatapojen syntymistä, leviämistä ja juurruttamista

6. Pohjoismainen yhteistyön hyödyntäminen omassa ja osaamiskeskusverkoston toiminnassa

Esitellään vuoden 2020 Tanskan opintomatkan anti TKI-toiminnasta.

Vuoden 2020 teemana on ”Videokonsultaatiota kehittämistyön tueksi – tavoitteena elävät pohjoismaiset yhteistyöverkostot”. Tavoitteen on vahvistaa pohjoismaisten osaamiskeskusten yhteistyötä ja vertaiskehittämisen synergiahyötyjen käyttöönotto. Konsultaatiotoiminnan tehtävänä on hakea TKI-haasteisiin vertaiskehittämisen hyötyjä eri pohjoismaissa identifioidusta innovatiivisesta vertaiskehittämisestä. Neuvotellaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön ja Kuntaliiton kanssa kansallisesti tärkeistä konsultaation teemoista. Sisällön lisäksi tähän liittyy konsultaatiotoiminnan käytännön toteutuksen suunnittelu.

Toiseksi, tehdään kooste Ruotsin Framtidens socialtjänst - selvityksestä (valmistuu 12/2020, osaraportti julkaistu äskettäin) ja hyödynnetään raportin suosituksia esim. Tulevaisuuden sotekeskus – työssä, joissa sisältöinä ovat a) Sosiaalityö jännitteiden kentällä ja b) vaatimukset sosiaalityölle ja sosiaalialan johtamiselle.

Pohjoismaisen erityistehtävän toimintasuunnitelma vuodelle 2020

Kehittämissuunnittelija Marjo Hannu-Jama SONet BOTNIA, Vaasasta on laatinut SONet BOTNIA:n pohjoismaisen erityistehtävän toimintasuunnitelmaa vuodelle 2020 ja asiaa on ideoitu myös SONet BOTNIA:n tiimissä. Vuonna 2020 SONet BOTNIA:n pohjoismainen erityistehtävä tarjoaa:

1. VIDEOKONSULTAATIOTA KEHITTÄMISTYÖN TUEKSI – TAVOITTEENA ELÄVÄT POHJOISMAISET YHTEISTYÖVERKOSTOT

1.1 Toiminnan tavoite

- **Vahvistaa pohjoismaisten osaamiskeskusten yhteistyötä ja vertaiskehittämisen synergiahyötyjen käyttöönotto**

- pohjoismaisen yhteistyön arkipäiväistäminen ja elävät yhteistyöverkostot
- TKI-verkostojen toiminnan vahvistaminen pohjoismaisella tiedon ja osaamisen vaihdolla
- kestävä kehitys, luonteva jatke pandemian aikana syntyneelle videoteknologian hyödyntämiselle

1.2 Konsultaatiotoiminnan kuvaus

- Konsultaatiotoiminnan tehtävänä on hakea TKI- haasteisiin vertaiskehittämisen hyötyjä eri pohjoismaissa identifioidusta innovatiivisesta vertaiskehittämisestä. Neuvotellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja Kuntaliiton kanssa kansallisesti tärkeistä konsultaation teemoista.
 - Konsultoiva taho valitaan tietyin kriteerein esim. toiminta on kansallisesti merkittävää, innovatiivista ja/tai tutkitusti vaikuttavaa ja otetaan ko. tahoon yhteyttä tiedustellen mahdollista konsultaatiota.
 - Toimintaa edeltää konsultaatiota pyytävän kehittäjäryhmän valmistelu asiasta, jossa muotoillaan konsultoivalle taholle ennakoon lähetettävä lyhyt kuvaus haasteesta/teemasta ja sitä tarkentavat konsultaatiokysymykset.
 - Liikkeelle lähtö esimerkiksi NVCn asiantuntijakonsultaatiolla, VISO-konsultaatiolla liittyen lastensuojelun kärkihankkeisiin
 - Konsultaatio fokusoituu tarpeeseen perustuviin, selkeästi rajattuihin aiheisiin ja niitä tukeviin kysymyksiin.
 - Reaaliaikaisen etäyhteystapaamisen (Teams) kesto on 30–45 min sessiolta, jotta menettely pysyy kevyenä, eikä kuormita ammattilaisten työpäivää
 - Kokeilut kuvataan ja arvioidaan, jonka jälkeen toimintakonsepti mallinnetaan
 - Selvitetään sosiaalialan osaamiskeskusten, osaamiskeskusneuvottelukunnan tai STM:n kansainvälisen yksikön tuki yhteistyön käynnistämisessä ja esim. kokeilurahoituksen mahdollisuudet

2. TULEVAISUUDEN SOSIAALITYÖ JA SOSIAALIPALVELUT

- Tehdään kooste Ruotsin Framtidens socialtjänst - selvityksestä (valmistuu 12/2020, osaraportti julkaistu äskettäin) ja hyödynnetään raportin suosituksia esim Tulevaisuuden sotekeskus – työssä

1. Sosiaalityö jännitteiden kentällä:

- a. talous kurjistuu, haasteet palvelujen saatavuudessa ja laadun näkökulmasta kasvavat

- b. seuranta ja kontrollointi vs. osallistaminen
- c. mikä on sosiaalityön rooli kriisin jälkeisissä yhteiskunnissa ja paikallistasolla? Mihin kaikkeen pitää resurssien riittää?

2. Vaatimukset sosiaalityölle ja sosiaalialan johtamiselle

- a. työtapojen ja työn organisoimisen muutos
- b. **luottamukseen perustuvuus** rakennetaan yhdessä palvelunkäyttäjien kanssa luomalla vaikuttamisen ja osallisuuden mahdollisuuksia, jonka kontekstina on toimintaa lähellä oleva päätöksenteko
- c. **uudistuminen** - Sosiaalialan johtamisen ja sosiaalityön tehtävänä on olla ja toimia mahdollistajana muuttuvassa maailmassa > henkilöstön johtaminen > tehokkaiden ja ihmisläheisten organisaatioiden luominen
- d. **ehkäisevä työ** – sosiaalityö mukaan yhteiskuntasuunnitteluun > kunnille kokonaisvaltainen ja aktiivinen vastuu ehkäisevän työn sovittamisesta ja sosiaalityöntekijän rooli tässä kontekstissa > sosiaalityön työtavat ja –muodot yhteiskuntasuunnitteluun liittyen

Pohjanmaan maakunnissa vuoden 2020 toimintasuunnitelma sisältää erityisesti sosiaali- ja hyvinvointijohtajille työn tueksi soveltaen Ruotsin Framtidens socialtjänst – kokonaisuuden kärkien avaamista. Pohjoismainen erityistehtävä voisi myös tukea monialaisen lastensuojelun juurruttamista -ennakoivasti selvittämällä hyviä pohjoismaisia käytäntöjä juurruttamiseen.

SONet BOTNIAn pohjoismaisen erityistehtävän toimintasuunnitelmaa sosiaalialan osaamiskeskusverkoston käyttöön on käsitelty sosiaalialan osaamiskeskusjohtajien kokouksessa 7.5.2020. Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajat ovat hyväksyneet toimintasuunnitelman täydennettynä sosiaali- ja terveysministeriön ja Kuntaliiton kuulemisilla kansallisesti tärkeistä konsultoitavista teemoista. SONet BOTNIAn johtoryhmä on hyväksynyt toimintasuunnitelman kokouksessaan 15.5.2020.